

Leletmentés az ún. Bécsi úti temető északi részén

(Bp., III. ker. Farkastorki út)

A Bp. III. Bécsi út – Farkastorki út – Perényi utca – Nagybátonyi út által határolt területen 1998. őszén Interspar áruház építését kezdték meg. (FACSÁDY 1998, 89-90) A beruházáshoz kapcsolódó munkák kezdeteként tereprendezés és közművesítés történt. Ennek során római és középkori régészeti leletek kerültek a felszínre, melyről lakossági bejelentés alapján értesült múzeumunk. A beruházóval és a kivitelezővel történt egyeztetés után a munka állandó régészeti felügyelet mellett folytatódott, Kafka Károly és Havas Zoltán végezték a szükséges leletmentést.

A Nagybátonyi utat a Farkastorki úttal összekötő új útszakasz területén már csak utólag konstatálhattuk – a meddőben megtalált köemlék töredékek, kőládásír, a készülő utat kísérő rétegsor, valamint az ott dolgozók elmondása alapján – az itt húzódó római kori temető hozzávetőleges kiterjedését és rétegvizonyait. Ennek pontosítására azonban további régészeti feltárássra van szükség.

A Farkastorki utat végigkísérő közműárok Bécsi útról induló szakaszának első részét a helyszínrre

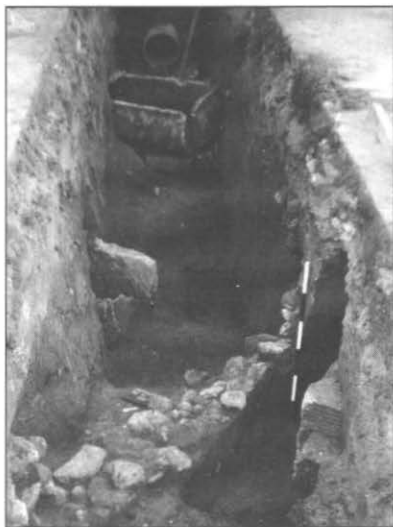
Rescue excavations in the northern section of the so-called Bécsi Street Cemetery

(Bp., District III, Farkastorki Street)

During the fall of 1998, the construction of an Interspar supermarket began in the area bordered by Bécsi Street – Farkastorki Street – Perényi Street – Nagybátonyi Street. (FACSÁDY 1998, 89-90) Land development related to this project, began with landscaping and the installation of public utilities. During this work, Roman Period and medieval finds came to light. Thus, local inhabitants contacted our museum. Following arrangements with the investor and developer, construction work could be carried on under the supervision of archaeologists. Rescue excavations were carried out by Károly Kafka and Zoltán Havas.

We could observe only the approximate extent and stratigraphy of the Roman Period cemetery within the area of the new road section that connects Nagybátonyi Street with Farkastorki Street. These could be reconstructed on the basis of fragments of stone monuments and stone casket burials found in the backdirt of the

érkeztünkkor a markológép már ki-
 ásta, sőt ennek mintegy 50 méterét
 már a vezetéket lefektetve, homok-
 kal visszatöltve találtuk. A metszet-
 falban látható nyomokból egyértel-
 műen kiderült, hogy a munkálatok
 során legalább 7 db római kori szar-
 kofág, illetve kőládásír, valamint
 földsír semmisült meg részben vagy
 egészen. A közműárok további ré-
 sze a régészeti munkával össze-
 egyeztetve készült, rábontásra vagy
 egyéb régészeti munkára azonban
 sem biztonsági okból, sem a sürge-
 tő, közlekedést akadályozó munka
 miatt nem volt lehetőség. Az árok

1. Részlet a csatornaárokából a kőkoporsók
 maradványaival
 Figure 1. Detail of stone coffin fragments
 from the channel ditch

construction as well as the layers
 found along the new road and
 interviews with the workers. These
 data, however, will all have to be
 verified with archaeological exca-
 vations.

By the time we arrived at the site,
 the section of the trench opened for
 public utilities at Bécsi Street was
 already dug all along Farkastorki
 Street. Actually, it had already con-
 tained cables and a new fill of sand
 when we first had the opportunity
 to make observations. Traces in the
 exposed section wall showed that
 during the course of this construc-
 tion work, at least seven Roman
 Period sarcophagi and stone casket
 burials, as well as earthen burials
 had already been partially or com-
 pletely destroyed. The rest of this
 public utility trench was thus dug
 in coordination with archaeological
 excavations. However, owing to
 safety considerations and the
 urgency of the work that hampered
 the heavy traffic flow in the area, no
 archaeological features could be fol-
 lowed beyond the limits of the con-
 struction. The investigated trench
 was approximately 2.6 m deep and
 1 m wide (Figure 1).

During the course of rescue work,
 a total of 22 Roman graves were
 excavated or at least observed in the
 section wall (Figure 2). The over-

kiásási mélysége kb. 260 cm, szélessége kb. 1 m volt. (1.kép)

A leletmentés során összesen 22 római sírt bontottunk ki, illetve figyeltünk meg a metszetben. (2.kép) Ezek döntő többsége kőládásír vagy szarkofág. Tájéolásuk nyugat – keleti, kevés melléklettel, részben már kirabolva kerültek elő. A kőládásírok készítéséhez korábbi faragott köveket használtak fel, többek között aediculafal részeként valószínűsíthető darabot, valamit sírkertből szárazó *loricae*-t. A mellékletek közül a hagymagombos fibula, mázas korsó, töredékes üvegpohár említésre méltó.

A sírok maradványainak helyzetéből ítélve a temetőnek ez a szaka-

2. A 2. számú szarkofág kibontva
Figure 2. The opening of sarcophagus Nr.2

whelming majority of these were stone casket burials or sarcophagi. They were oriented west to east and usually contained but a few grave goods. Some of them had already been robbed by the time of recovery. The stone casket burials were usually made from carved stone used in a secondary manner. Among these caskets, one of the pieces could be recognized as a fragment probably from the aedicula wall. Another was a *loricae* from a graveyard. Of the grave goods, a military brooch, a glazed jug and a fragmented glass cup are worth mentioning.

The positions of grave remains suggest that this was an intensively used cemetery in which graves were not only densely placed but probably also opened in several layers. Inspecting the trench section already filled with modern sand, it was concluded that this cemetery may have extended as far as present-day Bécsi Street. Several large stone monuments must have been removed during the course of construction and the wall of the trench was thus heavily disturbed.

Wall sections, made using a variety of techniques, also fell into the line of the public utility trench. One of these remains, a corner fragment,

sza sűrűn betemetkezett, valószínűleg több rétegű lehetett. A már homokkal visszatöltött árokész szemrevételezéséből is az derült ki, hogy a temető a mai Bécsi útig húzódhatott, több, nagy kövekből álló leletet emelhetek ki, amivel az árok falát erősen megbolygatták. A közmű-árok „útjába” több, különböző technikával készült falszakasz is bekerült, ezek közül az egyik falsarok sírkert részeként értelmezhető.

Minden hátránya, leleteket megsemmisítő volta mellett a Farkastorki út mentén kiásott közmű-árok teljes, nagyjából kelet-nyugati metszetet eredményezett a Bécsi út és a Táborhegyi út között területről, mely a (reményeink szerint elvégezhető) régészeti feltárások során kiegészítő adatként szolgálhat.

R. Facsády Annamária

Irodalom – Literature

FACSÁDY 1998 – R. FACSÁDY A. in: Az Aquincumi Múzeum kisebb szondázó jellegű feltárásai, kisebb leletmentései és régészeti megfigyelései az 1997. évben. Aquincumi Füzetek 4 (1998) 89-90.

may be interpreted as part of the cemetery boundary fencing.

In spite of its disadvantages and destructive effect on archaeological finds, the public utilities trench opened along Farkastorki Street has yielded a largely east-west section, stretching between Bécsi and Táborhegyi Streets. This information will be a useful contribution to (hopefully) continuing archaeological investigations in this area.

R. Annamária Facsády